

A large, three-dimensional black Greek letter Pi (π) stands on a large, light-colored rock in a stream. The water is clear and flows over various sized rocks, creating small ripples and splashes. The background shows more rocks and the continuation of the stream.

**28ns Premis literaris
Joan Triadú**

JT

Salutació

La joventut és la màxima expressió del futur de la nostra comarca. També representa, evidentment, el futur de la nostra cultura. I treballar per assegurar el millor esdevenidor per la nostra societat és un afer que, com a consell comarcal, ens vincula. És per aquest motiu que la nostra institució sent un fort compromís amb la necessitat d'inculcar els valors de la cultura, l'esforç i l'estima per la nostra llengua a les noves generacions.

La figura de Joan Triadú ens inspira, en aquest propòsit. Cada any, i és a punt de fer-ne trenta, invoquem el seu llegat com a ripollès il·lustre en la pedagogia, les lletres catalanes, la crítica literària i l'activisme cultural. I ho fem per reivindicar-lo com a fonament d'una societat culta, sensible a les arts i compromesa amb la seva terra. També com a paradigma del vincle entre l'erudit i el jove; de la transmissió del coneixement. A l'ensem, posar en valor la contribució d'aquest mestre, en el sentit més ampli del terme, és fer un homenatge a la nostra comarca i al nostre patrimoni.

Amb tot això, la continuïtat insaciable dels Premis literaris infantils i juvenils Joan Triadú demostra la transcendència dels valors i propòsits que engloben. I aquesta continuïtat també és fruit de l'esforç, any rere any, per excel·lir tant pel que fa a l'organització com la participació. És en aquest sentit que hem de lloar la implicació dels joves, de tots els centres d'ensenyament i dels mestres per haver arribat a la xifra de 135 obres, una vintena més que a la darrera edició. També la tasca generosa i minuciosa del jurat, la corona d'aquest certamen que és, manifestament, una oportunitat més per fer comarca.

Eudald Picas i Mitjavila
President del Consell Comarcal del Ripollès

**EL JURAT DELS 28ns PREMIS LITERARIS
INFANTILS I JUVENILS JOAN TRIADÚ****Jurat de la categoria TAGA (3r i 4t primària):**

Gemma Arimany
Montse Guix

Jurat de la categoria BALANDRAU (5è i 6è primària):

Maria Cortacans
Jeroni Marín

Jurat de la categoria BASTIMENTS (1r i 2n ESO):

Jordi Vilarrodà
Cèlia Forment

Jurat de la categoria PUIGMAL (3r i 4t ESO i Batxillerat):

Laura Dalmau
Montse Maestre

GUANYADORS DELS 28ns PREMIS LITERARIS INFANTILS I JUVENILS JOAN TRIADÚ

TAGA

Prosa:

1r premi: **Martí Busquets Domènech** - *Viatjant pel cel*

2n premi: **Elna Bassaganya Solà** - *Un somni real*

3r premi: **Valentina Spada Conti** - *El millor regal del món*

Poesia:

1r premi: **Isona Sánchez Fornés** - *Si jo fos una crispeta*

2n premi: **Daniel Roca Costa** - *La casa encantada*

3r premi: **Aina Matínez Garcia** - *L'hivern*

BALANDRAU

Prosa:

1r premi: **Júlia Bosch i Catllà** - *La travessa del mar per començar a viure*

2n premi: **Arnau Garrigós José** - *Al final*

3r premi: **Sara Costa Nieto** - *Uns dies diferents*

Poesia:

1r premi: **Núria Alegre Busquet** - *La dolçor de la platja*

2n premi: **Jordi Vicario Camps** - *Les ovelles*

3r premi: **Abril Lorenzo Valle** - *El puig del Catllar*

BASTIMENTS

Prosa:

1r premi: **Georgina Obrador Martorell** - *Records de frontera*

2n premi: **Laia Llongarriu Palomeras** - *Una petita esperança*

3r premi: **Júlia Cortés Colomer** - *L'arbre dels records*

Poesia:

1r premi: **Edna Rodríguez Magrans** - *Abans de la foscor*

2n premi: **Alzira Llorens Palomeras** - *La veu del meu cap*

3r premi: **Èric Sánchez Sánchez-Reseco** - *T'estimo*

PUIGMAL

Prosa:

1r premi: **Berta Vidal Navarrete** - *Guanyar també vol dir perdre*

2n premi: **Ona Pujol de la Torre** - *Instint*

3r premi: **Laia Pujals Escuer** - *Qui som*

Poesia:

1r premi: **Aina Batlle Parramon** - *Nina de porcellana*

2n premi: **Èrica Rato Rota** - *Aquella olor de mar...*

3r premi: **Neus Reyné Magret** - *Desaparèixer*

CATEGORIA TORRENEULES

Yusra Azharir - *M'agrada Ripoll*

Laia Roo Zurano - *M'agrada la meva escola*

Martí Costa Roura - *La bèstia*

VIATJANT PEL CEL

Una vegada hi havia un ase que sempre mirava la lluna a la nit, n'estava enamorat. Com brillava! I quins colors tenia! Tan aviat grossa com petita, ara groga, ara vermella. Un dia va dir, ja estic cansat de mirar la lluna i no poder-la tocar, potser que vagi a visitar-la. I dit i fet.

A la lluna hi havia uns astronautes que s'hi passejaven, eren en Martí, en Jordi, l'Alguer, en Damià, en Pau i en Berenguer.

Des de la lluna els astronautes van veure una cosa rara a la terra, van baixar i es van trobar amb l'ase que es volia enfil·lar cap a la lluna, però no hi havia manera! Havia agafat una escala ben alta però no hi arribava. Els astronautes li van preguntar si volia anar-hi amb ells. L'ase va estar molt content i de seguida va dir que sí.

De camí cap a la nau van trobar uns nens que jugaven a futbol i també els van convidar a viatjar cap a la lluna.

Tots junts van pujar a la nau en direcció a la lluna. De camí van veure moltes estrelles, cometes i asteroides. El cel era magnífic!

Quan van arribar a la lluna, van sortir a passejar i sorpresos van veure que la lluna estava plena de foradets, com un formatge.

Mentre estaven embadalits contemplant els foradets, van sentir un soroll. Era un caçador que buscava animalons dins els forats.

Ben aviat van decidir que ja que eren a l'espai, bé podien anar a visitar d'altres planetes, així que es van tornar enfil·lar a la nau i van anar parant a tots els planetes que es trobaven: n'hi havia de color blau i plens de gel, d'altres eren grisos o vermells, però tots tenien alguna coseta que els sorprenia.

Finalment van decidir donar el viatge per acabat, van tornar a la terra i van fer una festa per celebrar que el viatge havia estat tot un èxit!

L'ase encara mira la lluna i pensa què hi deu haver en aquells foradets.

Martí Busquets Domènech

1r premi categoria Taga - prosa

IE Mestre Andreu-3r Primària

UN SOMNI REAL

Vet aquí una vegada una nena que es deia Maria. La Maria tenia un secret que no volia explicar a ningú. A vegades, a la nit s'aixecava i anava a passejar per la casa. Era somnàmbula!

Una nit de tempesta amb llamps i trons la Maria era al llit i va començar a somniar coses estranyes, com ara que se la menjarien uns dolents i malvats, que vindrien uns taurons, etc. Va anar agafant por i aquella por la va fer aixecar. Els seus pares la van veure aixecar-se: caminava adormida una altra vegada.

Els pares ja ho sabien, que ella era somnàmbula, però era un secret de la família.

Aquella nit, però, era diferent. Els pares estaven convençuts d'estar dormint. Llavors, com és que podien veure la Maria? Per més esforços que feien, no podien obrir els ulls ni moure's del llit. I si la Maria queia per les escales, què passaria? I si sortia al carrer? I si...Tot això els anava passant pel cap, però res... no es podien moure ni un metre del llit. Quina angoixa i quina por!

Entre tant, la Maria anava d'una habitació a l'altra buscant monstres i taurons, sabia que eren en algun lloc. Els havia vist i per això caminava amb aquella espasa de fusta a la mà. No podia deixar que fessin mal a ningú.

Finalment va arribar el matí. Els pares de la Maria van decidir portar-la al metge i explicar-li què havia passat. En arribar al CAP, van veure els veïns i familiars. Tots ben espantats, a tots els havia passat el mateix. Els nens rondaven per la casa i ells no es podien aixecar per mirar que no es fessin mal.

El metge, després d'escoltar-los a tots, els va tranquil·litzar i els va dir que allò era un fenomen conegut com a somni real, però que no havien d'espantar-se, segurament no els tornaria a passar mai més. Només passava quan el follet dels somnis havia menjat massa i tenia un malson.

Elna Bassaganya Solà

2n premi categoria Taga – prosa

IE Mestre Andreu-3r Primària

EL MILLOR REGAL DEL MÓN

Les vacances de Nadal s'estaven acabant i els Reis s'apropaven. L'Anna s'anava emocionant.

Bé, tornem a començar. Aquesta història comença amb una carta que diu així:

Hola, Majestats, soc l'Anna, tinc 13 anys i visc en un centre d'acollida de Chicago, al carrer Grandepara, 072. Voldria que em portéssiu el millor regal del món.

Adéu i gràcies!

Quan en Melcior, el rei blanc, va veure aquella carta, no va dir res, va anar a buscar el rei ros, en Gaspar. En Gaspar va llegir-la i no va dir res, va anar a veure el rei negre, en Baltasar. En Baltasar va pensar:

- Quin deu ser el millor regal del món per a una nena de tretze anys?

L'endemà era el dia dels Reis. A la nit l'Anna estava neguitosa i emocionada per saber què li portarien.

El matí del dia 6 tots els nens i les nenes s'aixecaven a buscar i a obrir els seus regals, però l'Anna no en va veure cap amb el seu nom; estava trista i a punt de plorar quan va sentir el seu nom. Era la monitora del centre d'acollida, que li va dir:

—Anna, tens visita!

Un home i una dona havien anat a buscar-la per emportar-se-la a casa!

L'Anna es va adonar que realment els Reis són màgics, perquè aquest era el millor regal que podien fer-li.

L'Anna va tenir una bona vida fora del centre, amb un pare i una mare que l'estimaven i la cuidaven.

Ara l'Anna és gran, té fills i nets, però encara recorda aquell dia de Reis en què li va canviar la vida, quan li van portar el millor regal del món: una família.

Valentina Spada Conti

3r premi categoria Taga - prosa
Escola Doctor Robert - 4t Primària

SI JO FOS UNA CRISPETA

Em dutxaria al microones
I em deixaria transformar.
Dins una bossa viatjaria
I entre el ritme pop-pop explotaria.

Seria dolça o salada,
Blanca o vermella em tenyiria.
Jugaria amb els meus amics del cinema,
Llaminadures, xocolatines ,
Begudes i més crispetes.

Miraria pel·lícules de tota mena
I entre seients em trobaries.

Isona Sánchez Fornés

1r premi categoria Taga – poesia

Escola Pirineu de Campdevànol-4t Primària

LA CASA ENCANTADA

Hi havia una vegada
una casa encantada,
plena de bruixes i bruixots,
gats negres i mussolots.

A la tercera planta
hi vivia una ogre geganta,
i envoltat de vells,
un zombi espantaocells.

A la sala de l'Einstein
hi havia un Frankenstein,
i on hi havia dames
ara sortien fantasmes.

La casa es va cremar
i jo em vaig espantar.
Tot i així,
vaig poder sortir d'allí.

Aquella flama
només era un holograma.
Era una casa tridimensional
feta per un professional.

Daniel Roca Costa

2n premi Categoria Taga – poesia
Escola Tomàs Raguer – 4t primària

L'HIVERN

L'hivern de neu blanca com la llet s'ha vestit,
sortiré a jugar contenta al carrer,
portaré una llarga bufanda i un calentó barret
per no agafar gaire fred.

Mira quin ninot de neu més bonic,
llueix un gran barret colorit
i el cobreix un fort abríc,
tot ell de coloraines guarnit.

Ja s'ha fet de nit,
el cel és negre i molt enfosquit.
Fanals encesos, carrers tranquils
i tot està adormit.

Observo per l'entelada finestra
i ho veig tot emblanquinat.
Descanso arraulida a la vora del foc
mentre em bec un brou ben calentó.

Aina Matínez Garcia

3r premi categoria Taga – poesia
Escola Joan Maragall – 4t primària

LA TRAVESSA DEL MAR PER COMENÇAR A VIURE

Hola, em dic Sahir i actualment tinc set anys i mig. El juny de l'any que ve en faré vuit, però la meva mare d'acollida diu que soc tan intel·ligent com un nen de dotze.

Això de la mare d'acollida és una història molt llarga que us explicaré a continuació:

Tot va començar fa dos anys enrere, quan jo només tenia cinc anyets. La meva família i jo mai havíem tingut diners, però érem molt feliços. Vivíem en una caseta de fang malgirbada. Ai! per poc me n'oblido, vivíem a l'Afganistan. (després d'aquesta petita intervenció, continuem).

Érem vuit germans, sí, sí, ho heu llegit bé, contant-m'hi a mi, sis nens i dues nenes. Jo i els meus germans ens passàvem el dia jugant a futbol, mentre la Hafida i la Nadia, les meves germanes, ajudaven la Shaida, la meva mare, a cuinar. Ni els meus germans ni les meves germanes havíem anat mai a l'escola, però tots sabíem parlar i escriure perfectament gràcies a la mare i a en Yalis, el meu germà gran, perquè ell va ser l'únic que va poder anar a l'escola, ja que després vam venir més germans i la mare no es va poder permetre econòmicament dur-nos a tots a l'escola.

Vivíem d'un hort i de quatre cabres. Com ja us he explicat, érem molt pobres. Encara no us he dit que els meus altres germans es deien Sohaib, Ayoub, Aiman i Aziz.

Si us ho esteu preguntant, no tenia pare. Ell va marxar de casa quan jo només era un nadó, però la mare no m'ha volgut explicar mai res del tema. Suposo que no es portava gaire bé amb la mare, la Nadia i la Hafida.

Estic parlant en passat perquè tot això era abans del dia... El dia el què va començar tot... El dia en què em vaig despertar d'un sobresalt per culpa d'un míssil que va impactar al terra, al descampat del costat. El primer que vaig veure en obrir els ulls va ser la mare plorant desconsoladament mentre cridava: —Per què nosaltres!

Jo ràpidament vaig aixecar-me, amb uns pantalons esparracats i una samarreta bruta i mal posada.

Sabent el que m'esperava i amb el temps en contra, la meva família i jo vam partir cap a la costa que ens quedava a mig quilòmetre de casa. Amb el cel negre d'avions de guerra, l'ànima bruta de por i la samarreta tacada de

llàgrimes, entre mig de bombardejos la mare em va agafar, em va mirar als ulls i em va dir:

—No pateixis, petitó, ens tornarem a veure, tu aniràs en una pastera amb en Yalis i els altres, i jo aniré en una altra amb les teves germanes. La nostra família tornarà a estar reunida, potser d'aquí un any o, potser, cinquanta. Si ets família amb algú ho seràs sempre.

Però el més important, sempre que tinguis algun dubte recorda aquestes paraules: pensa amb el cap i actua amb el cor.

Vaig veure com la mare desapareixia entre la multitud i a dins del meu cor encara sentia la seva veu. De fet, encara la sento.

En Yalis em va agafar la mà i se'm va endur dins la pastera.

Les onades ens engolien mar endins mentre es dibuixava la silueta de la pastera al vell mig de l'horitzó. Jo em feia una pregunta: qui soc?

Els crits i els plors em trencaven l'ànima, no podia creure el que m'estava passant, de vegades fins i tot no ho entenien.

Passaven els dies i la vida d'alguns dins la pastera deixava d'existir. Uns, morts ofegats, d'altres, morts de gana... no podia creure el que estaven veient els meus ulls.

Una setmana després arribàrem a terra ferma i ens donaren mantes i el menjar just. Dins el meu cor tot era fosc. El que no sabia era que la llum que acabaria amb la foscor era a prop i que aquella llum era una dona, la Pilar. Ella ens va acollir als meus germans i a mi a casa seva (és la meva mare d'acollida).

Ara ja fa dos anys que vivim amb ella i que anem a l'escola. Però encara segueixo esperant veure la Hafida, la Nadia i la mare, i també segueixo esperant l'ocasió en què pugui dir-me a mi mateix: pensa amb el cap i actua amb el cor.

Júlia Bosch i Catllà

1r premi categoria Balandrau – prosa

Escola els Pinets-Cicle superior

AL FINAL

Era vint-i-tres de febrer, el jove astrònom Pol estava mirant pel telescopi, quan es va adonar que no hi veia més enllà d'uns 30 anys llum amb un aparell que en veritat, podia veure-hi deu vegades més lluny. Es va preocupar, no sabia què passava. Va estar revisant si el telescopi tenia algun problema, però no en va trobar cap. Al cap de dues hores de no haver trobat cap resposta lògica, va decidir explicar-ho al seu company de laboratori, en Jordi. En Jordi i en Pol eren amics des de ben petits, sempre els havia encantat l'astronomia i ara els dos treballaven a la universitat d'Oxford.

Van plantejar diferents possibilitats i la més probable era molt trista, podria ser que l'Univers estigués a prop del seu final. Els dos es van espantar molt, era una hipòtesi bastant encertada, malauradament, així que van decidir explicar-ho al director de la universitat:

- Així, senyors, què em volíeu dir? Va preguntar el director.
- Primer, gràcies pel vostre temps. Ara, al que anàvem: hem descobert que l'Univers s'està encongint...

I no els va deixar continuar, perquè els va tallar:

- Però què us penseu, que podeu entrar aquí i explicar-me tota aquesta història sense sentit! Fora del meu despatx ara mateix!

Astorats per la resposta del director, es van dir que el millor era donar la notícia a membres del govern, però no van tenir gaire més sort que abans: els van fer fora i els van prendre per bojós un altre cop. Enfadats per la resposta de les autoritats, l'únic que els va passar pel cap va ser investigar.

L'endemà en Pol i en Jordi es van llevar a trenc d'alba i van dedicar tot el dia a buscar informació sobre el tema:

- Si comptem que l'Univers es redueix a un any llum per dia i que està a trenta, s'acabarà el dia... 25 del mes que ve. Va dir en Pol.
- Tens raó, Pol. Va respondre en Jordi.
- No ens podem quedar aquí callats, hem d'anar a veure el gran Robert, van dir alhora.

En Robert era un savi que tenia més de cinc-cents anys. Gràcies a un accident al seu laboratori, també era qui havia fet que els dos amics s'haguessin interessat per la ciència. Vivia en una casa a quatre quilòmetres de la ciutat, així que els dos amics van agafar la seva moto propulsada per fotons i es van dirigir cap a casa del savi. Cinc minuts més tard, ja eren a casa d'en Robert, que era molt petita, però per sota terra hi havia tres plantes plenes

d'invents: un prototip d'una màquina per viatjar en el temps, un aquari ple d'uns microorganismes que havien mutat i ara eren gegants, etc.

- Hola, nois, us estava esperant. Heu descobert ja el qu està passant? Va preguntar en Robert.
- Sí, l'Univers s'està comprimint com una molla i no sabem què fer-hi. Van respondre en Jordi i en Pol.
- No hi ha res a fer, nois, és la vida.

El gran savi els havia ensenyat des de ben petits moltes lliçons, però la més important era aquesta, perquè sempre que estaven tristos, com per exemple quan algun animal o persona els deixava, els ho havia de recordar.

Van estar-se uns dies parlant, però per molt que parlessin no hi podien fer res. En Robert els va dir que l'únic que podien fer era avisar la gent per dir-li que fessin el que volguessin, perquè si ho deixaven per a més tard no ho podrien fer. Ningú, però absolutament ningú, no es creia el que deien, perquè el dictador que hi havia hagut uns quants anys abans els havia fet creure que l'Univers era una cosa que voltava al voltant de la terra i que, si algun dia desapareixia, ells podrien viure igualment.

Decebut pel baix coneixement de la ciutadania, van anar cap a casa i, com si fos un dia qualsevol, van fer les maletes a correuita i van marxar cap a París, però no a intentar convèncer més persones, sinó per anar a “Disney land” a passar-ho tan bé com fos possible. També van aprofitar per anar a un país anomenat Catalunya per esquiar, muntar a cavall, fer alguna calçotada i anar a la costa brava a banyar-se a Platja d'Aro. Però, tal com havia de passar mentre estaven fent unes braves a la platja de Palamós, tot es va fer fosc. L'Univers s'acabava de comprimir i no van poder acabar-se el plat abans de morir.

Però aquell minitrosset de matèria que va quedar després d'allò estava tan concentrada, que va explotar, i aquella explosió més endavant es va anomenar “Big Bang”.

Arnau Garrigós José

2n premi categoria Balandrau – prosa
Escola Mare de Déu de Núria – 4t primària

UNS DIES DIFERENTS!

L'Àlex feia estona que era a la terrassa d'un bar, i començava a posar-se nerviós. Com cada quinze dies, havia quedat per trobar-se amb l'Oriol. Eren bons amics, es coneixien des de petits.

A la fi arribà.

- Ostres, noi! cada dia arribes més tard — cridà l'Àlex.
- És que he hagut de treure a pasturar les ovelles — respongué.
- I no ho podies haver fet abans? — va preguntar, una mica enfadat.
- És clar! Com que tu només has de sortir de casa i agafar un taxi... I a sobre he hagut de parar a posar benzina.
- No és tan fàcil com tu et, penses viure a Barcelona! Fins hi tot he hagut de fer cua per pujar a l'ascensor — va dir ell ben ofès.

L'Oriol va riure.

- No riguis! — cridà l'Àlex — com que vosaltres no heu de fer cua per res.
- Però hem de fer quilòmetres per anar algun lloc — protestà ell.
- Ja m'agradaria a mi viure amb la tranquil·litat i pau que viviu vosaltres. Quina enveja que et tinc. Tant de bo jo visqués a les Llosses, com tu. A Barcelona només hi ha contaminació, soroll i tothom va de pressa — va renegar l'Àlex .
- Què dius?! però si allà on vius ho tens tot! Fins i tot et pots desplaçar sense tenir cotxe ni carnet.
- Tant per tant, per què no us intercanvieu els pisos...? — va dir el cambrer que estava netejant la taula del costat, que hi havia posat l'orella.
- Ben pensat no és mala idea — contesta l'Oriol.
- Quina bogeria! Què us heu pres? — va respondre l'Àlex.
- Va! quin covard, que tenim aquí! — van dir l'Oriol i en Pau, el cambrer.
- Que no podries viure, sense soroll ni contaminació? — li demanà l'Oriol.
- És clar que podria, si això és el pitjor que té Barcelona — va xulejar l'Àlex.
- Doncs tracte fet! Quedem dissabte que ve a les 9 del matí a l'estació de Vic, amb les maletes i les claus per fer l'intercanvi — va aclarir l'Oriol.
- Tant d'hora! — rondinà l'Àlex.
- La setmana vinent ja t'acostumaràs a llevar-te aviat — va dir, tot rient, l'Oriol.

Després de xerrar i riure tota la tarda, es van acomiadar i van tornar cadascú a casa seva.

El dissabte següent es van trobar a Vic, tal com havien quedat.

- Com va, Àlex, preparat? —demanà l'Oriol al trobar-se.
- Una mica nerviós, però ja veurem qui se'n surt més bé —va contestar l'Àlex. Perquè viure a Barcelona tampoc no és tan fàcil com tothom creu.
- Doncs mira que viure a les Llosses durant un mes d'hivern... ja t'ho trobaràs, ja! —va afegir l'Oriol.
- Pensa que a les onze ve la dona de la neteja i l'has d'esperar, i et recomano que per anar als llocs vagis amb metro i taxi. Si hi vas amb el teu cotxe no podràs aparcar enlloc —li aconsellà l'Àlex.
- D'acord, doncs jo et deixo el meu cotxe. Tu sí que el necessitaràs —li contestà l'Oriol.
- Però si encara no tinc carnet. Només tinc la teoria aprovada, em falten les pràctiques —va dir, preocupat, l'Àlex.
- Què em dius? Doncs t'hauràs d'espavilar i fer-les a l'autoescola de Ripoll. I, de moment, pots agafar la motocicleta que tinc a casa —el tranquil·litzà l'Oriol.
- Ostres, això ja comença a complicar-se. I com hi arribo, fins a casa teva? —va demanar l'Àlex.
- Per ser el primer dia, li podem demanar a en Manel si et pot acompanyar. Després t'hauràs de buscar la vida. Pensa que t'has de llevar a les sis del matí, perquè has d'agafar els ous de les gallines, munyir les vaques, treure a pasturar les ovelles, esmorzar... i no t'oblidis de posar menjar als gossos. Tot això abans de la una del migdia —anava recitant l'Oriol
- D'acord, d'acord... no pateixis que ja ho faré tot... Ja hi vaig estar aquella setmana d'estiu i ja sé com funciona tot... —va dir ell tot panxacontent.
- Bé... —va dir, preocupat, pels animals —ràpid, que perdrem el tren!
- Fins dissabte! Va cridar corrents l'Àlex.
- Adeu!

L'Oriol sabia que havia de baixar a plaça Catalunya, però es va despistar i va baixar a l'estació de Sants.

Buscava el carrer per anar cap a casa l'Àlex, però no se'n sortia, fins que es va decidir a preguntar-ho a un senyor que passejava per allà...

- Perdoni, em podria dir com puc arribar a plaça Catalunya?

- Hauria d'agafar el metro, la línia verda, i baixar a la parada de plaça Catalunya —li contestà.
- Perdona, eh, però què és la línia verda? —Demana l'Oriol, avergonyit.
- Mare meva, tu deus ser de muntanya, veritat? —li contestà. Per diferenciar els recorreguts de metro, fem servir números i colors, i tu hauries d'agafar la número 3, que és la verda, i hauries de baixar al teu destí, és a dir, plaça Catalunya.
- Moltes gràcies! Però crec que per avui agafaré un taxi i que m'hi porti ell —respongué l'Oriol.
- Tu mateix...
- Taxi! Taxi! —anava cridant l'Oriol —Em pot portar a plaça Catalunya, si us plau?

Quan van arribar, el taxista li va demanar 15€ i l'Oriol va pensar...: punyeta! Si que és car això.

Finalment arribà a casa i s'hi instal·là.

L'Àlex estava plantat al banc de l'estació. En Manel no venia. No tenia el seu telèfon, així que va trucar a l'Oriol per demanar-li.

- Què passa, Àlex? Ja no te'n surts? —se'n va riure ell
- És que no ha vingut en Manel i no sé com puc arribar a casa teva.
- Ostres! És veritat. És que no l'havia avisat... ara el truco i de seguida et vindrà a buscar.
- Ets un cas com un cabàs —li contestà l'Àlex una mica empipat.

Al cap de vint minuts, en Manel s'esperava allà davant, i l'acompanyà fins a casa.

- Uf, quin fred que fa en aquesta casa! Hauré d'encendre el foc —va pensar l'Àlex.

Mai havia encès un foc i la veritat és que s'hi va estar força estona, fins que va aconseguir que s'encengués. Aleshores va sentir bordar els gossos i va haver de sortir a veure que els passava... Només havia passat una persona...

Entre en Manel, el foc i els gossos ja es va fer de nit i va anar a dormir... La primera setmana va ser una mica dura per a tots dos...

L'Oriol ja s'hi anava acostumant, però això del metro no ho tenia gaire clar... tenia molta son sempre, perquè a les nits, entre tant xivarri, no podia dormir, estava sol en aquell pis tan petit, trobava a faltar els seus animals...

Això sí, podia anar a veure totes les pel·lícules que volia, anava a comprar

roba, tenia mil botigues per triar... però se'n va adonar que li agradava més viure a les Llosses.

L'Àlex tenia sempre mandra de matinar, es va treure el carnet però havia de fer quilòmetres per anar a qualsevol lloc, els ocells el despertaven, en aquella gran casa hi havien moltíssims animals, li feien por les gallines i les vaques...

Però, en canvi, hi havia molta pau, tranquil·litat, natura, respirava l'aire pur... però ell també se'n va adonar que ja vivia al lloc adequat per a ell.

No valorem les coses fins que ens quedem sense elles.

Sara Costa Nieto

3r premi categoria Balandrau – prosa

ZER Comte Arnau – 6è primària

LA DOLÇOR DE LA PLATJA

La sorra brillava com diamants tova i blanca la platja aclaparant el sol m'acaronava, tebi i radiant,
i percebia la seva mirada impenetrant.

Les ones espumoses bressolaven els vaixells, sa dolça melodia tranquil·litza a tots ells.

El vaivé de les aigües, com punyents cisells, juganeres, modelava els ancorells.

El mar arrossega petxines brillants, com fada afanada que ha anat netejant, reflectides com joiells petits i grans catifes de colors novell l'encant.

Estirada a la sorra contemplo el cel transparent, de blau intens com un vel ,
com ram de flor fresca el blau napel floreix en el meu cor sentiments,
ara ben dolços com la mel.

Núria Alegre Busquet

1r premi categoria Balandrau – poesia
Escola Vedruna-5è primària

LES OVELLES

Vaig en ramat perquè soc fredolica
tot i portar un jersei que s'embruta una mica.
El meu home és un cabró molt negre
però és el que governa la terra.

Som al 2035 i hem envaït tot el planeta.
La meva llana normalment està neta,
però quan comença la guerra
sembla que m'hagin tirat sang des d'una gerra.

Abans érem animals de granja,
però ara tenim un robot que, contra els humans,
fa venjança.
Colonitzem com el romans.

Ara venen els de Wakanda
i el black panther ens farà venjança,
però nosaltres traurem un panda
i farem matança.

Jordi Vicario Camps

2n premi categoria Balandrau – poesia
Escola Mare de Déu de Núria -

EL PUIG DEL CATLLAR

A 1.106 metres d'alçada
se situa el cim del Catllar,
per als ripollesos muntanya estimada
perquè un bell paisatge s'hi pot admirar.

El corona una antena,
que des de ma finestra veig encara,
i quan era sols una nena
que era la Torre Eiffel, em pensava!

A la primavera tot és verd i bonic: hi floreixen margarides i roselles.
El paisatge és tan reeixit
com una nit sota les estrelles!

A l'estiu, malgrat la molta calor, fer el cim val la pena!
El cel sembla un quadre pintat on volen ocells de tota mena.

A la tardor tot canvia,
el paisatge guanya calidesa,
de marró, groc i vermell, dia a dia es tenyeix... com una disfressa.

A l'hivern m'encanta quan neva, el bosc queda tot enfarinat.
La neu, tots els colors manlleua i el camí queda glaçat.
Si l'observo des d'on soc ara,
rere una finestra, mirant a través d'ella
se'm dibuixa un somriure a la cara,
i penso: la meua terra, com n'és de bella!

Abril Lorenzo Valle

3r premi categoria Balandrau – poesia

Escola Vedruna - 6è primària

RECORDS DE FRONTERA

Em desperto i el primer que faig és mirar el meu voltant. A contrallum es poden veure perfectament els puntets de pols. Em tombo cap al costat i veig la Tuca, la meva gata. Li faig una moixaina i seguidament m'aixeco. El llit cruix. Em poso les botes de cuir i esmorzo d'un rosegó de pa ennegrit i sec acompanyat d'un ansat d'aigua calenta per emmollegar-lo. Em poso la brusa, agafo el pic i la pala i em dirigeixo a la porta. Només d'obrir la porta la neu i el fred envaeixen la meva llar. Agafo la jaqueta ronyosa i el petit sarró, i tanco la porta suaument. En sortir, l'aire fred i sec em talla els llavis i m'arronso d'espallles.

Em dirigeixo tot recte cap a la mina. Pel camí trobo en Casimir, un molt bon amic de la infància. Recordo com si fos ahir quan jugàvem a les bales a la plaça del poble o quan jugàvem a les cartes quan anàvem a les Ferreres. Érem tan innocents en aquella època... Ara jo tinc 16 anys i ell en té 17. Tots dos vam començar a treballar a la mina als 14 anys, per tenir alguns diners. En aquella època, els nostres pares portaven els diners a casa. Al cap d'un any, jo em vaig quedar sol: el meu pare va morir en un enderroc a la mina i la meva mare no va poder suportar-ho, i va morir de pena. En aquells moments vaig pensar d'acabar amb la meva vida, però en Casimir em va ajudar i vam seguir endavant junts. Ell és com un germà per a mi.

Quan arribem a la mina, una suor freda em recorre l'esquena. No és la primera vegada que em passa. Cada cop que he d'entrar a la mina recordo el meu pare, tot el que va fer per mi i no li vaig recompensar. Faig el cor fort i agafo la vagoneta 14; és la més rovellada de totes, però hi tinc alguna cosa especial: era la primera vagoneta del meu pare.

Ja són les tres de la tarda. En aquesta hora ens deixen 10 minuts de descans. El primer que faig és posar-me una mica d'aigua a les mans, que estan estellades i plenes de butllofes de treballar sense parar. Llavors m'esbandeixo la cara bruta i bec una mica de la glaçada aigua que em queda.

Abans de tornar a treballar es presenta davant nostre un senyor mudat, amb corbata i maletí.

En veure'l, tots els miners, que en aquells dies érem tretze, ens vam quedar estranyats. Mai ningú amb aquestes pintes no havia vinguts fins a la mina.

Ens va comunicar amb una veu alta i seriosa que la mina seria tancada i que teníem tres dies per marxar. En aquell moment em vaig quedar paralitzat i

seguidament vaig agafar en Casimir pel braç. El vaig abraçar molt fort i em vaig desfogar de tot.

Hem quedat aquesta mateixa tarda i hem decidit marxar cap a l'altre costat de la frontera. Allà hi ha una mina de coure on treballarem.

Aquesta nevada nit de gener, fent el cor fort, hem sortit del poble amb el nostre equipatge, que no és molt. També m'he endut la Tuca. Hem decidit passar pel costat de la Guardiana, i un cop allà hem agafat el camí cap al coll de Malrem travessant la frontera amb França.

Portem dues hores caminant, hi ha una boira espessa que sembla que es pugui tallar amb un ganivet. Cansats i fatigats, amb una suor que ens recorre tot el cos, els nostres músculs no poden fer gaire res més. Hem decidit parar i dormir al costat de la fita.

Abans d'adormir-me he notat que la boira densa ha començat a esvaïr-se i ha deixat un petit forat, per on he pogut veure perfectament la immensitat de les estrelles i aquella preciosa lluna de sang just sobre el meu cap. M'he girat i he contemplat com de gran que és el món, les muntanyes que anys enrere havia pujat amb els meus pares, tots els bons i els mals moments que he passat en aquest petit poble.

Ens hem despertat al matí i hem continuat caminant i, finalment, hem arribat a la mina. Any rere any, cada dia de la setmana sense cap falta, he anat fins a la fita, a contemplar aquell paisatge que anys enrere vaig deixar per poder sobreviure.

Georgina Obrador Martorell

1r premi categoria Bastiments – prosa

Institut Germans Vila Riera - 2n ESO

UNA PETITA ESPERANÇA

Divendres, 29 de gener de 2022

Estimat diari, avui podria haver estat un dia com un altre des de fa dos hiverns, quan la mare va morir i tot va canviar a casa.

A les sis ha sonat l'alarma com cada matí. He intentat obrir els ulls, però es resistien a fer-ho, era com si les parpelles fossin de ferro i fos impossible mantenir-los oberts. M'he posat a pensar en l'escola, el meu refugi per intentar escapolar-me de la problemàtica que em té atrapada. Les imatges de la nit anterior, amb el pare ebri, donant-me cops i insultant-me, es repetien dins el meu cap amb insistència, i les llargues hores plorant, fins a quedar adormida, m'havien deixat el cervell mig anestesià.

A poc a poc, i fent un gran esforç, he aconseguit incorporar-me. El contacte de la planta dels peus amb el terra fred m'ha provocat una esgarripança que ha recorregut tot el meu cos i m'ha empès a aixecar-me. He anat cap a la cuina i la cadira encara era llençada al terra, mentre un munt d'ampolles de cervesa a la pica m'han fet reviure el que havia passat. He obert la nevera amb l'esperança de trobar alguna cosa per menjar, però des de fa temps, a la nevera no hi ha gaire menjar. Només he trobat una poma que l'he guardada a la motxilla per esmorzar a l'escola.

Com una zombi, m'he anat a vestir: els texans i el jersei groc han estat escollits; per cert, ha estat el primer que he trobat, però un cop davant el mirall, he pogut veure les evidències de la nit anterior i, ràpidament, he canviat el jersei per un altre de coll més alt. De sobte, he sentit el pare que em crida des de l'habitació. Ràpidament, he agafat la jaqueta, els guants i el buf i, també cridant, he dit que feia tard a l'escola i he sortit sense esperar resposta.

El fred hivernal m'ha gelat la cara i m'ha provocat una nova esgarripança que m'ha activat al meu cervell la part on tinc guardat el meu escut protector, aquell escut que em serveix per amagar la trista realitat. Ja dins l'escola, com una màquina, he posat en marxa el meu somriure i simpatia, feliç de trobar-me dins el meu refugi.

A primera hora, he tret un nou i mig de català! Com a mínim, centrar-me en les tasques escolars, dona els seus resultats!

A segona hora, ens han explicat la història de la Terra, molt entretingut i interessant, perquè no he tingut temps de pensar en res més.

Matemàtiques, anglès... tot ha transcorregut amb normalitat, fins que

ha arribat l'última hora, quan ens han vingut a fer una xerrada sobre «La Violència».

Al llarg d'uns 45 minuts, una infermera i un agent dels Mossos d'Esquadra ens han vingut a explicar els nombrosos casos de violència que podem trobar a la nostra societat, les seves conseqüències i el que podem fer si veiem o vivim alguna situació d'aquest tipus. A mesura que les paraules anaven entrant dins el meu cervell, el cor s'anava accelerant més i més; una escalfor pujava cap a la cara i semblava que tot es tornava fosc... sort que la Natàlia se n'ha adonat i jo he reaccionat ràpidament i he pogut refer-me sense fer un espectacle al mig de la classe.

A la sortida de l'escola, encara no he posat el peu fora la porta que ja he tingut la Natàlia i la Neus agafades de braçets una per cada costat i, tot rient i cantant, m'han empès fins al parc del costat. Allà, lluny de les mirades dels altres, han canviat la seva rialla per un posat més seriós i m'han dit:

— A tu te'n passa una de grossa, però nosaltres som aquí per ajudar-te. — ha dit la Natàlia.

— Així que ja pots començar a parlar o avui no dina ningú! — ha afegit la Neus.

Podria haver estat un dia com un altre, un dia com fa molts dies, però avui ha canviat tot! Avui la gran càrrega que he portat a sobre durant tant de temps, s'ha fet més lleugera perquè l'he pogut compartir! Avui, estimat diari, el canvi ha començat!

Laia Llongarriu Palomeras

2n premi categoria Bastiments – prosa

Institut Germans Vila Riera 2n ESO

L'ARBRE DELS RECORDS

Un dia a les 9:30 del matí, en escoltar els ocells com cantaven, vaig obrir els ulls. De seguida vaig mirar per la finestra. No m'ho podia creure, per fi havia arribat aquell moment que tant de temps havia estat esperant. Vaig anar cap a l'armari per agafar la roba. Vaig mirar si els meus pares dormien, però la mare em va veure i de seguida em va preguntar.

— Paula, on vas?

— Tranquil·la, mare, no et preocupis, vaig un moment a fora. Ja vinc, segueix dormint. Vaig vestir-me molt ràpid, estava molt impacient per sortir a fora, al jardí. Però abans de continuar explicant-te la història, em presentaré.

— Soc la Paula, tinc 13 anys, visc en una casa molt gran a la muntanya amb molts animals i, evidentment, amb els meus pares i els meus dos germans (tot i que mai em fan cas). El meu germà gran és en Pol, ja té 17 anys, no fa mai cas del que diuen els pares i només està esperant a tenir els 18 anys per tocar el dos. L'altre és el petit, té 5 anys i sempre està mossegant tot el que troba. L'altre dia vaig deixar la porta de la meva habitació oberta i ell va voler entrar-hi per mirar si hi tenia alguna joguina, però no en va trobar cap, i se li va acudir agafar un pot de pintaungles. Quan se'l va posar a la boca, se li va obrir, i va quedar tot ell rosa. Va començar a plorar i, com sempre, la mare em va renyar a mi. Com que soc la mitjana sempre acabo rebent jo, però ja m'hi he acostumat.

— Ara que ja m'he presentat, t'acabaré d'explicar la història.

— Paulaaaaaaaa!

— Queeeeeè!

— Hem d'anar al poble a comprar. Va, afanya't!

— Però mare,estic explicant la meva història, no puc deixar-la a mitges, deixa'm acabar d'explicar-la.

— Ara mateix no. Va, que tancaran i encara hem de comprar el dinar.

Va, mare, si us plau.

— D'acord, queda't. Doncs bé, tal com t'explicava, estava impacient per sortir a fora i de seguida que vaig obrir la porta en Bruc se'm va llançar a sobre. Per cert, no t'ho havia explicat, però en Bruc és el meu gos, que ha estat amb mi des de molt petit. En aquell moment no tenia gaires ganes de jugar amb en Bruc, i vaig anar directament cap al meu objectiu.

— Sé que se't deu fer rar que el que m'havia fet tanta emoció fos un

presseguer. Doncs sí, així va ser, aquell presseguer era molt important per mi. Em feia pensar molt en el meu avi.

— El trobo molt a faltar, però jo sé que ell, sigui on sigui, sempre em segueix estimant. La meva mare ho va passar molt malament en saber que el seu pare havia mort, va estar molt de temps sense sortir de casa. I com que no volia tornar a estar tan trista, va llençar totes les coses relacionades amb ell, com roba seva, joies que li havia regalat i, inclús, els dibuixos que li feia jo cada diumenge. Jo em vaig posar trista al veure que la meva mare no volia saber res d'ell. Per mi és i continuarà sent una persona molt important. En realitat la meva mare es pensa que no queda res relacionat amb el meu avi, però s'equivoca. Ja fa 9 o 10 anys abans que el meu avi morís, vam anar tots dos a un parc del poble a berenar: vam menjar xocolata, un entrepà i un préssec. Aquell préssec ens el vam menjar entre els dos i quan vam acabar de menjar, a punt d'anar cap a casa, li vaig dir si podíem guardar la llavor per poder-la plantar al jardí. I ell, content, em va dir que era una molt bona idea. Des d'aquell dia jo i ell sempre la regàvem i la cuidàvem molt bé. Al llarg del temps aquella llavor es va anar fent més gran i va anar agafant forma d'arbre.

— És molt curiós. Jo i el meu avi sempre ens preguntàvem per què aquell presseguer no feia mai préssecs. Quan vam plantar la llavor jo ja m'imaginava tota la família junta menjant préssecs deliciosos però, per desgràcia, això no va passar, i menys ara que no hi ha el meu avi. Per aquest motiu jo estava tan emocionada, perquè just aquell dia el bonic presseguer va fer el seu primer préssec. Però era massa tard per poder-me'l menjar amb el meu avi.

— Recordo que me'l vaig menjar pensant en ell. Sé que l'avi estava molt orgullós de mi, jo encara sentia la seva presència. Des d'aquell dia el presseguer va fer préssecs cada estiu.

— Paulaaaaa, a dinar.

— Ara vinc, mare.

— Ara he d'anar a dinar, espero poder-te explicar moltes històries més, fins aviat.

Júlia Cortés Colomer

3r premi categoria Bastiments – prosa

IE Metsre Andreu

ABANS DE LA FOSCOR

Pensava en la fi:
caure, caure, caure
i tocar el buit, l'infinit.

Cau en la foscor,
en la penombra
i en l'oblit.

Es dissol,
desapareix,
junt amb la pols còsmica.

Desitja contemplar
altra cop la llum,
veure el més sublim,
estimar qui volia.

Ara ja no pot,
és allà baix,
entre el no-res
o en el tot.

Desitja ser lliure
allà dalt,
en la llum.
Però ara ja no té temps de viure.

Ara ja
no és res i ho és tot,
allà baix,
dissolt en la negror

Edna Rodríguez Magrans

1r premi categoria Bastiments – poesia
Institut Germans Vila Riera - 2n ESO

LA VEU DEL MEU CAP

Sento una veu molt difosa, i no para de ressonar, repeteix tota l'estona:
"és absurd; deixa-ho estar".

Al principi l'escoltava, no em va portar pas enlloc,
llavors jo ja m'aturava abans de començar el joc.

Ara faig tot el contrari, la veig com un vell record.
La guardo al fons de l'armari i segueixo el meu cor.

Sento una veu neta i clara, aquesta em comença a agradar,
me l'escolto perquè ara m'anima a continuar.

Alzira Llorens Palomeras

2n premi categoria Bastiments – poesia

Escola Vedruna - 2n ESO

T'ESTIMO

T'estimo com ningú en aquest món ho pot fer,
que per tu ho faig tot, per molt que mori en l'intent,
i això perquè t'estimo, com ho fa la idea al pensament.

Que tanco els ulls per pensar-te i repetint-ho cada vegada,
me n'adono que ets la persona perfecta en la distància equivocada,
perquè hauries de ser amb mi dia i nit,
arraulits els dos dins el llit.

T'ho podria dir ràpid i senzill
però és que un amor així no ve molt sovint,
perquè amb tu no necessito conjugar cap temps,
tu ets el passat, present i futur de tots els meus verbs.

La teva mirada té un do,
el do de poder dir-ho tot sense haver dit res,
és l'únic lloc on jo em voldria perdre,
que abans de tu no tenia res, i ara no necessito més.

És mirar-te, acariciar la teva pell,
i només visc l'instant i oblidó el moment.
Que en els teus ulls m'hi veig reflectit,
i amb això et demostro el meu amor infinit.

Èric Sánchez Sánchez-Reseco

3r premi categoria Bastiments – poesia
INS Abat Oliba – 1r ESO

GUANYAR TAMBÉ VOL DIR PERDRE

— Fa dues setmanes que treballo al bar d'en Ramon, a dos carrers de ca la iaia. Em va bé, tenir-ho a prop: a vegades m'hi quedo a fer un mos o una be-caineta entre torns. Precisament va ser la iaia, que va aconseguir-me la feina. Em va saber greu haver-li d'explicar que anava malament de peles, però no tenia cap més opció: el pis no es paga sol. La iaia fa dies que pregunta per tu, que on ets, que què fas, que quan tornaràs, que per què no l'has trucat... M'omple el cap de preguntes que no sé contestar. Normalment faig veure que no l'he sentit o apujo el volum de la tele i li dic de mirar algun concurs d'aquells d'Antena 3 que la mantenen distreta fins que marxo. A vegades, si tinc forces, m'animo una mica i m'invento que ets de viatge, lluny, per feina, o que has fet una escapada romàntica amb en David. No recorda pas que ell fa temps que tampoc para per casa...

En David és l'únic amb qui puc comptar i de qui menys m'ho esperava, la veritat. Ha sigut l'únic que *ha sabut veure com ets realment, què passava quan ens quedàvem a soles tu i jo*. M'estranya, però ja em va bé tenir algú que em doni suport aquests dies. Algú que sàpiga la veritat, amb qui en pugui parlar. Últimament vaig bastant atrafegada, entre els papers de la denúncia, els de l'advocat, les visites al gabinet... En Felip, l'advocat, diu que serà un cas relativament fàcil, que tinc totes les de guanyar. El problema és que guanyant jo, perdran la mare, el pare, la iaia... tothom qui ens ha conegut.

El que més m'empipa són *les proves psicològiques que m'estan acabant de fer*. Cada dimecres i divendres haig d'anar al psicòleg, i ja deu fer dos mesos que hi vaig, però tot just en deu fer un que li he començat realment a parlar. No és fàcil, ja t'ho deus imaginar. Tampoc és fàcil aguantar les mirades dels qui ho saben. Odio passar a ser la "pobra noia". Preferiria que em seguissin cridant per "la xica d'en Jordi" o "la morena de Can Riera". En Ramon és un sol, però, com que li vaig haver d'explicar per què necessitava aquelles tardes de festa, ara, de tant en tant, l'enganxo mirant-me amb una cara de pena paternal que em fa més mal que bé. No crec que ho pugui canviar, però tampoc crec que m'hi pugui acostumar.

La psicòloga m'ha recomanat unes pastilles per dormir. Segur que funcionaran, però no sé si tinc ganes que funcionin. Els malsons són horribles, són molt, massa, reals. Per deixar-los de reviure, però, no hi estic preparada. És terrible voler fer-me passar cada nit pel mateix, no voler parar-ho és realment sàdic, però ho necessito fins que s'acabi el judici. El dolor em dona força per seguir lluitant. Despertar-me, amb una suor freda que em cobreix el cos,

cridant, amb el cor accelerat, em porta al límit de l'angoixa, però també fa adonar-me que segueixo viva, que he pogut sortir del somni i que ara només cal sortir-ne de veritat.

La mare i la iaia no en saben res: ni del judici, ni de la teva fugida, ni del que va passar. Sols ho saben en David i en Ramon, que vull tirar tot això endavant. Tinc més por de dir-los-ho que de presentar-me davant del magistrat. M'atterra la idea de trencar-los el cor, de fer-les sentir malament amb elles mateixes per no haver fet res, per no haver vist res o per no haver volgut veure res. Aquesta última possibilitat és la que me'l trenca a mi. Crec que he plorat més vegades pensant com la mare no ha fet mai res per ajudar-me, ni per ajudar-te a tu, fins i tot, que no pas per tot el que m'has fet. Sé que ha de ser dur, no deixem de ser germanes, les seves filles, però no ha sigut just. Almenys, el pare va fer-ho.

La iaia sempre parla del perdó que predicava Jesús, que sempre s'ha de saber estimar i donar segones oportunitats. Jo ho vaig intentar, però el problema va ser que no és que et donés una segona oportunitat, sinó que, si vaig marxar de casa als setze, te'n vaig donar tres mil sis-centes cinc. Més que bona: estúpida, poruga, indefensa, sola, trencada.

Odio llegir a tot arreu crítiques sobre l'*autoculpa*, *gent dient que quan et passen aquestes situacions no t'has de culpar a tu mateix, que ho has de dir, buscar ajuda... I una merda! No et dic que no tinguin raó, però qui són ells per saber què se sent, què penses, què és viure això? Saben ells com consolar una mare després de dir-li que ha d'ajudar una filla a declarar contra l'altra per maltractament? Saben ells què és haver d'anar a judici contra la teva pròpia germana? Saben ells què és callar i no dir res per protegir la família de tot aquest malson? Saben ells què és haver de marxar de casa teva, a contracor, sense poder dir el perquè i sentir que tothom et jutja dinar darrere dinar, Nadal darrere Nadal, precisament per voler sobreviure? Saben ells què és deixar la vida que tenies per anar a l'altra punta del país? Qui pot recriminar-me res, i menys això?*

Em fa gràcia que diguin que s'ha de parlar. Jo no ho he fet i crec que és una de les poques decisions bones que he pres mai. Per no parlar no vull dir no dir-ho absolutament a ningú, no estaria en tràmits de judici si no ho hagués fet; sinó no viure només aquesta part de mi, no representar aquest personatge constantment. Vull ser viscuda, vull ser recordada, com a Berta, com a "xica", com a "morena", però mai més com a "pobreta".

M'autoconvenço que no et guardo rancor. Tinc un nou mantra: ni perdono, ni oblidó, simplement avanço. M'ha costat quatre anys aconseguir-ho, quatre

etapes: plantejar-me fugir, fugir, enfrontar-te i avançar. En David insisteix que haig de dir-li a la mare i a la iaia com abans millor, que començo a fer tard. Té raó, la té, però he patit tant durant aquests últims anys que em destrossa haver-les de fer passar pel mateix. Poca gent entén que el pitjor de tot no són ni les pallisses, ni el dolor, ni haver de mentir i amagar els blaus, sinó que el pitjor és adonar-te'n, que se't trenqui el cor, que et caigui la realitat pura a sobre, començar a lligar caps i veure que allò que vius constantment no és normal, que és la teva pròpia germana, qui suposadament t'havia d'estimar, qui et va apagant, a poc a poc. Això sí que fa mal, això sí que no es cura —dic mentre agafo una fotografia on sortim la meva germana gran i jo, de petites. Sento que truquen al telèfon. —Hòstia! Ja torno a parlar sola amb la nostra foto. S'ha convertit en una estranya teràpia, murmuro. En Felip em comunica que el judici serà demà, que té tots els papers en ordre i que em passarà a buscar a les nou i vint. Torno a agafar la fotografia que minuts abans tractava de tu i, per primer cop, veure't la cara en aquella foto em fa sentir pena, però no per mi, sinó per tu. Demà potser t'hauré de veure després de quatre anys. No sé on vas anar quan jo vaig marxar, ningú sap res de tu, no sé si demà apareixeràs, ni què passarà. Només sé que, per primer cop, l'hòstia te l'emportaràs tu —dic dirigint-me a la fotografia mentre la torno a deixar al seu lloc.

Berta Vidal Navarrete

1r premi categoria Puigmal – prosa

INS Abat Oliba- 2n Batxillerat

Devien ser cap a les cinc de la tarda quan en Sammy, un noi d'uns quinze anys, es va despertar en un bassal de fang, sota del pont del poble. Li feia mal el cap i al seu costat hi havia en Jack, el seu company, estès a terra. En Jack devia tenir dos anys més que en Sammy. El noi no es recordava de res del que havia passat. Va despertar el seu company i li va preguntar:

— Jack! Saps què ha passat? I saps per què dins del meu cap ressonen les paraules: «Corre, fugim ara que podem o ens atraparan!»?

— No me'n recordo de res! —li va contestar atordit el seu company. Ah, sí! Ja ho sé! Corre, vine, hem de fugir! A les muntanyes estarem segurs.

En Sammy va fer cas a en Jack i van anar a amagar-se a les muntanyes. Però va dubtar un moment:

— Es pot saber de què fugim? Per què no ens quedem al poble i truquem a la policia?

— No hi ha temps per a explicacions! Aquí estarem més segurs. Confia en mi.

Abans que es fes fosc, van anar al riu i van pescar una truita. Quan va sortir la lluna, van arribar a una balma i van encendre un foc amb un encenedor que portava en Jack. Van coure el sopar. En Sammy el va trobar molt bo, segurament perquè tenia gana. Però en Jack no el va ni tastar.

— Que no tens gana? —va preguntar en Sammy. Per què no menges?

— No et preocupis per mi. Jo menjaré més tard.

— Es pot saber què ens persegueix? Per què ens hem d'amagar?

— Ens persegueixen als dos, a mi per tancar-me a la garjola i a tu per matar-te.

En Sammy tenia por i no sabia per què el volien matar, però no va gosar preguntar-li a en Jack. Al cap d'un llarg silenci va tornar a parlar.

— Quan tornaré a veure la meva família?

— Qui ho sap! Probablement no la tornaràs a veure mai més. Si no vigiles molt bé el que fas, pot ser que estiguis vivint l'última nit de la teva vida.

La cova on passaven la nit estava davant d'un cingle enorme, al peu del qual hi havia moltes roques punxegudes. En Sammy, que no podia dormir, va decidir d'acostar-s'hi per veure el poble i les estrelles de la nit des d'una altura privilegiada, amb tant mala sort que va relliscar i va caure de dalt a

baix. Quan en Jack se n'adonà, ja era massa tard per fer-hi res. Així doncs, baixà a la recerca del cadàver. Quan per fi va trobar-lo, estava molt destrossat i esmicolat. Va agafar la navalla que portava a la butxaca, el va obrir i en va tallar unes quantes costelles, o el que quedava d'elles, i, tal com les va treure, se les va menjar.

Quinze anys més tard, de nit, en una cel·la de la presó hi havia dos homes tancats. Un de trenta-dos anys i un de trenta.

— Aquella va ser l'última vegada que vaig veure en Sammy.

— Per tant, tu ets en Jack! —va dir en Billy, el seu company de cel·la.

— Tu vas enganyar en Sammy! El vas amagar sota el pont perquè t'estaven perseguint per tancar-te a la presó i, alhora, tu volies matar en Sammy per menjar-te'!! No va caure del precipici per accident, li vas donar una empenta i el vas estimbar! Ets un criminal!

— Sí! —va dir en Jack. I tu també, Billy! Escolta'm: a mi m'han tancat aquí per assassí i caníbal, i si no m'haguessin detingut, n'hauria pelat molts més; però tu ets aquí per haver mort la teva família! No sé qui és pitjor.

— El teu crim és pitjor! Jo només vaig matar el meu tiet, i en defensa pròpia! Tu vas matar en Sammy quan ell confiava en tu! Però no es pot confiar en ningú, perquè a la mínima t'apunyalen per l'esquena!

— Sí, Billy. Només es pot confiar en un mateix.

I dient aquestes paraules, el va agafar pel coll i el va escanyar amb les seves pròpies mans.

Ona Pujol de la Torre

2n premi Categoria Puigmal – prosa
Institut germans Vila Riera-4t ESO

– Tu ja no formes part de mi – i seguidament vaig pujar al taxi.

Se'm va formar un dolor al pit al saber que no la tornaria a veure. Vaig girar-me cap enrere per tal de veure-la una última vegada, però ja era massa tard: la pluja colpejava el vidre amb molta intensitat i ni tant sols els parabrises aconseguien una mica de visibilitat. Vaig notar com una llàgrima queia per la meua cara. Estava plorant. Un dolor se'm va formar al pit i em costava respirar. Vaig girar-me endavant i vaig obrir dos dits la finestra per tal d'agafar aire. De cop i volta, vaig sentir el soroll d'uns frens. Seguidament una llum blanca de cara, que ens va envestir. Vaig sentir el soroll dels vidres trencant-se, i com el meu cos volava fins a topar-se amb el terra fred i dur. Vaig sentir el crit d'una dona i el plor desconsolat d'una nena. Vaig sentir el soroll d'una ambulància i seguidament, la calma. No sentia res. No veia res. Només sentia una escalfor al pit. Vaig intentar obrir els ulls. Un terra humit i una llum engegadora em van envair. Vaig aixecar-me i vaig intentar esbrinar on era. Vaig passejar-me per aquella espècie de túnel. De cop, l'escalfor se'n va anar deixant pas a un dolor molt fort, que em va fer perdre la vista per un moment. Però no era un dolor qualsevol. Era el seu dolor. El d'aquella persona que havia deixat enrere. Em feia mal el cap i m'estava marejant. Vaig seure a terra intentant recuperar la vista. Però no podia. Em costava respirar. Cada vegada que intentava agafar aire, el pit em cremava. Sentia veus però no veia a ningú. Deien que em relaxés, que tot aniria bé. Però ella no podia l'havia perdut. Però a qui havia perdut? Vaig començar a tremolar. De cop, unes mans em van agafar per l'esquena intentant separar-me d'ella. Jo feia força en contra no volia separar-me havia estat culpa meua. Jo li havia fet mal i ara ella era morta. No entenia res. Una part de mi contestava a les veus i l'altra es preguntava qui era aquella persona a la que per art de màgia, estava connectada. De cop, els meus ulls miraven des d'una altra perspectiva, des de la d'algú que estava a la carretera. Hi havia hagut un accident. Hi havia una noia estirada al terra. Vaig intentar buscar la seva cara, però no la vaig trobar. Només vaig trobar una polsera. La meua polsera. Vaig sentir com si una galleda d'aigua freda caigués sobre meu. Si jo era aquella noia del terra, volia dir que estava morta?

Porto una estona aquí pensant en tot el que he vist. Si realment estic morta, per què estic en aquest lloc? I per què no hi ha ningú més? No ho sé, però almenys el dolor al pit ha desaparegut una mica. No paro de donar voltes buscant respostes. Però no les trobo. M'estic començant a aclaparar.

Necessito que algú em digui què passa, què he de fer, i per què sento aquestes emocions que no són meves. Caic a terra. En un últim intent de desesperació xiuxiuejo un “si us plau”. Una llum més blanca que la del túnel, apareix davant meu. Afogo un crit quan veig a una persona de rostre familiar davant meu. M’intento posar dreta, però les meves cames no m’aguanten.

– No t’hi esforcis. – em diu la dona – estàs massa dèbil, no t’aconseguiràs aixecar.

Sento com els meu pulmons es queden de cop sense aire i una llum tenebra apareix als meus ulls, deixant-me inconscient.

Em desperto sobresaltada i amb molt mal de cap. Una veu suau i dolça m’està parlant:

– Per fi despertes – diu – et fa mal el cap? T’has donat un bon cop.

La miro amb la por i la indecisió als ulls.

– No sóc una imaginació del teu cap, ni això és un somni. – ha contestat dues de les meves tres preguntes.

Amb la por a la gola, li pregunto la tercera:

– Estic morta? – ella em mira directament als ulls i respon:

– És complicat, però si vols t’ho explico.

Assenteixo lentament.

– D’acord, segueix-me.

– On anem? – li pregunto.

– Enlloc, només donarem una volta per aquest túnel.

M’aixeco i la segueixo. El dolor del pit no ha desaparegut, tampoc el mal de cap.

Després d’un llarg silenci, s’empassa saliva i diu:

– No ets morta – tot l’aire que estava retenint dins meu sense adonar-me’n, surt. – però tampoc ets viva.

Aquestes últimes paraules, em deixen gelada.

– Què vol dir que no estic morta, ni tampoc viva?

– Estàs a un lloc anomenat “entre cel”. – la miro amb els ulls oberts – És un lloc que està entre el cel i la terra, i que ajuda a la gent a decidir què vol fer.

– Un nom molt original – dic molt fluixet, però aconsegueix escoltar-ho perquè em mira amb expressió d’ofesa – i per què serveix l’“entre cel”? – dic preguntant-me si en realitat ho vull saber.

– Ja t’ho he dit, per ajudar a la gent a decidir què vol fer.

– Els ajuda a decidir què?

– Si volen viure, o morir.

Una rialla s'escapa de la meva gola en forma de burla:

- Quina tonteria, no? Tothom vol viure.
- En això t'equivoques. – la miro amb expressió desconcertant – poca gent decideix quedar-se després de comprendre-ho.
- Comprendre el què?
- Ara ho veuràs – ens parem davant d'una porta que no havia vist cap de les vegades que m'he recorregut aquest túnel.
- Que hi ha dins?
- Només ho sabràs si hi entres – diu molt segura de si mateixa i obrint la porta.

Faig un pas endavant però abans d'entrar, giro el cap enrere. La miro als ulls. Ella assenteix amb el cap. Torno a girar el cap, agafo aire i entro.

La porta es tanca de cop, i una olor m'envaeix. Una olor molt familiar. I de sobte, a la paret es projecten dues nenes. No deuen tenir més de dotze anys. Una li dona un cop a l'altra per avisar-la que passa un noi. Un cop ha passat, les nenes inhalen aire, com si desprengués alguna cosa. Me n' adono quan veig les polseres. Som jo i la Maria. I el nen és en Biel. Recordo que ens encantava l' olor que desprenien les persones. És llavors quan me n' adono que aquella olor que m'ha envaït al principi, és la del Biel. Ric al recordar les nostres tonteries. Una llàgrima em rellisca per la cara i me n' adono que estic plorant, per segona vegada en un dia. La imatge canvia, i aquesta vegada som jo i la meva germana al sofà de casa fent tonteries. Després, jo i la meva cosina mirant *Harry Potter*. La imatge torna a canviar i aquesta vegada, som tota la colla d'amics de l'estiu jugant a cartes. Però de cop, el color de la sala canvia, ara és més tenebrós. Ja no surten imatges de felicitat, sinó de tristesa. Totes les persones que abans han sortit rient, ara estan plorant. Estan plorant per mi. El dolor el pit que quasi ja havia marxat, torna i encara amb més intensitat. Mentre jo era aquí, donant voltes, estava causant dolor a les persones més importants de la meva vida.

Les imatges paren, i la porta s'obre. Tinc por. Tinc por de sortir i haver de prendre una decisió. Tenia raó, no sé què fer. Veure tot el dolor que els hi he causat a aquestes persones en algun moment de la meva vida, m'ha fet replantejar-me les coses. M'eixugo les llàgrimes i surto de la sala. Una dona amb ulls de pena em mira des de l'altre costat del túnel. El travesso fins a arribar on és ella. La miro directament als ulls, buscant en ella la meva resposta.

- Què es suposa que he de triar?

– Saps, normalment, quan algú arriba aquí i surt de la sala, ja sap què fer – fa una pausa – però, quan tu has entrat a la sala ja sabia que sortiries i no sables què fer. Perquè tu no has de triar, el teu destí ja està triat.

– I per què? Per què soc diferent?

– Perquè tu bloqueges les teves emocions, no deixes que flueixin. Ets aquí per entendre el perquè. I fins que no l'entenguis, no podràs marxar d'aquí.

Ara sí que m'he perdut. Pensava que era aquí per triar. Però resulta que el meu destí ja està triat, que només he d'entendre.

– Entendre el què? – gira el cap en la meua direcció.

– Entendre qui ets.

El meu món, o el que queda d'ell es paralitza. Entendre qui soc? Què vol dir? De cop és gira i es dirigeix cap a la llum. M'aixeco i la segueixo.

– On anem ara? – li demano

– Tu no ho sé, jo torno cap a dalt.

– Què? No hem pots deixar aquí! Encara no sé que he d'entendre!

– Sí que ho saps.

– No. Que no sé qui soc? És clar que ho sé. Soc la Laura, tinc vint anys i visc a ...

– No, no, no! Això només són detallets que no diuen res de tu.

– Com? i llavors, que es suposa que diu alguna cosa de mi?

– Els teus records. Les teves pors. Les teves decisions. Tot això et forma com a persona, – fa una pausa – però tu no deixes que els teus records t'envaeixin de tant en tant, no deixes veure les teves pors, i les teves decisions. - deixa escapar una rialla en forma de burla. – Les teves decisions no serveixen de res. I si nó mira abans, haves decidit marxar, però t'has girat desitjant que algú t'ho impedís per així no culpar-te a tu. En general, bloqueges les teves emocions per la por.

Me la quedo mirant. Els ulls se m' humitegen. Ella agafa aire i diu:

– I ara si em disculpes, he de tornar.

M'he quedat bloquejada. L'única persona que em pot ajudar a sortir, se'n està anant.

– Espera! Com esbrino qui soc?

No obtinc resposta. La llum del túnel i la llum de la dona es fonen en una. El silenci envaeix la sala. M'estiro a terra. No puc més. Per alguna estranya raó, recordo l'última classe que he tingut: català. La professora ens ha explicat un rotllo del que només recordo les últimes frases:

“Hi ha persones que et marquen d’una forma especial. A vegades no cl ni conèixer a aquella persona: pot ser un famós o algú que veus pel carrer una vegada, i que ja no tornes a veure mai més. D’altres, no se n’ adonen que aquesta persona està davant seu, fins que la perden. I això, és horrible, perquè sense elles, no saps qui ets.”

Es clar, és això. La Maria, el Biel, la meva germana, la meva cosina, els meus amics, tots ells formen part de qui soc. I jo formo part de qui són. Un somriure es formula a la meva boca. Trec tot l’aire que tenia retingut. L’escalfor torna i els meus ulls es tanquen a poc a poc per acabar caient en un somni profund.

Em desperto. Em fa mal la cama esquerra. Sento un “pip” constant. Intento aixecar-me però de sobte una metgessa apareix per la porta. Em mira, em somriu i em diu:

– Bon dia bonica, et fa mal el cap?

Nego i li responc:

– No, el cap no, però la cama esquerra, sí.

Assenteix i se’n va. Suposo que va ha buscar la meva família. Agafo aire i el trec lentament. He tornat, i ja sé qui soc. Crec que el primer que faré al sortir, serà comprar-li flors a la meva professora de català.

Laia Pujals Escuer

3r premi categoria Puigmal – prosa

INS Abat Oliba-3r ESO

NINA DE PORCELLANA

T'observo amb els ulls cosits,
cosits amb el fil que surt dels teus llavis
quan m'expliques les teves mentides.

T'escolto però no et vull sentir,
sé que si ho faig tornaré a caure
en el terrible joc que mai s'acaba.

T'oloro i sento la teva flaire,
que m'aclapara i ennuvola
i torna borrosa la veritat que intento pouar.

Et toco i tot desapareix,
veig com el meu món es torna cendra
pel foc que provoca la teva pell en la meva.

Et beso,
i el teu gust amarg contrasta amb les paraules boniques
que em xiuxiueges a l'orella.

Em miro,
i m'adono en què m'he convertit,
soc la teva nina de porcellana...

Aina Batlle Parramon

1r premi categoria Puigmal – poesia
INS Abat Oliba-3r ESO

AQUELLA OLOR DE MAR...

M'encantaria tornar a casa,
amb aquella olor de mar encara present, aquella olor que em relaxa,
que em recorda els bons moments
aquells que passàvem quan tu estaves a prop meu, quan caminàvem junts
sobre la sorra mig humida, quan deixàvem les petjades aquelles tan minúscules
perquè el teu peu era tan petitó
que al cap de dos segons ja no hi era perquè l'aigua l'havia desfet.

Quan corriem com dos nens petits fent carreres, creient-nos invencibles,
quan fèiem volar els estels per sobre el mar, quan el vent se l'emportava
amb aquella brisa del capvespre.

M'agradaria poder tornar junts a casa amb aquella olor de mar
que ens aportava tranquil·litat.
Els bons records de l'estiu quan preniem el sol i
jo em cremava la pell
per deixar-te la crema a tu, petit,
A l'hivern et posava el meu gorret, aquell blanc que t'anava tan gran,
i et tapaven aquells ulls tan blaus.

M'agradaria tant poder tornar a jugar amb tu dins l'aigua per recordar aquella
olor de mar en tornar a casa.

Èrica Rato Rota

2n premi categoria Puigmal – poesia

Escola Vedruna-4t ESO

DESAPARÈIXER

Desaparec.
Només en un segon
marxo d'aquest món
quan l'aigua m'envolta.

Desaparec.
S'atura la respiració,
es desvetlla el meu jo;
creixo.

Desaparec.
Només puc somniar,
és com volar,
i segueixo.

Desapareixen
tots els mals
i les sensacions finals
s'afebleixen.

A fora,
tot igual.

Neus Reyné Magret

3r premi categoria Puigmal – poesia
Institut germans Vila Riera-4t ESO

M'AGRADA RIPOLL

Vinc de Khinefra, un poble del Marroc. Fa dos anys que vaig arribar a Ripoll. A l'escola Ramon Surinyac hi estic molt feliç, perquè m'agraden molt els amics i els mestres, perquè m'ajuden i m'estimen.

Els dilluns vaig al consistori infantil amb la Núria Perpinyà, que m'explica coses del consistori. Cada mes fem ple i hi ve gent i expliquem el que volem fer per millorar Ripoll. A mi em costa molt parlar en català, parlo fluixet, però l'entenc bé.

Els dimarts i dimecres vaig al Punt Òmnia. Amb la Tere faig els deures, jugo a l'ordinador i m'ho passo molt bé.

Els dijous i divendres vaig al Galliner. Hi ha l'Anna i fem moltes activitats. Ahir vam fer un pastís de xocolata i després ens el vam menjar.

A l'escola faig cuina, hípica i colònies, que m'agraden molt perquè jo no havia vist mai el mar i em va agradar molt veure el mar blau, i els amics nedant. Jo no nedo. Em feien molta por el mar i la piscina.

Aquest curs, a la piscina, només tinc una mica de por, però l'Eva es posa a dins amb mi i ja no tinc tanta por. A la piscina m'esforço molt per aprendre a nedar per poder banyar-me al mar, amb els meus amics de l'escola, quan anem de colònies a la platja.

M'agrada Txarango, m'agrada el Super Lopez, m'agrada l'enciam, el pa amb tomàquet, la truita de formatge i moltes coses.

Ripoll és el meu poble i estic contenta de viure aquí.

Yusra Azharir

Categoria Torreneules – prosa
CEE Dr. Ramon Suriñach

M'AGRADA LA MEVA ESCOLA

Em dic Laia i vaig a l'escola Ramon Surinyach.

M'agrada la meva escola perquè hi aprenc moltes coses. M'ensenyen a cuinar. Té un taller on puc fer fang i embrutar-me les mans.

A l'hora de teatre puc imaginar que soc el que vulgui.

M'encanta la classe de música i la meva profe es súper divertida: es diu Montse. Les mates i la llengua no m'agraden gaire, però m'esforço molt per aprendre'n.

Cada any anem de colònies i fem moltes coses divertides, i m'agradaria poder-m'hi quedar més dies.

A l'escola he fet molt bons amics i les meves profes m'ajuden molt. És per tot això que m'agrada la meva escola.

Laia Roo Zurano

Categoria Torreneules – prosa

CEE Dr. Ramon Suriñach

LA BÈSTIA

Em moro de ganes de tancar-li les esposes a aquella bèstia, aquella que no para de fer mal a la rosa
i que la podreix amb el seu alè podrit i ranci.

Em moro de ganes de posar el tap al dimoni embotellat que aquella bèstia té com a servidor del seu mal.

Llucifer és aquella bestia
i li arranca la vida a aquella flor
amb aquell àcid podrit que no para de treure per la boca pansida i viscosa.

Tant de bo aquell cel blau fongués Llucifer amb els seus rajos de llum
i que els esbarzers obrissin un forat a terra i l'atrapessin i l'enviessin a l'infern.

Dono gràcies a aquell jardiner que reduirà Llucifer,
que el lligarà amb cordes de ferro i salvarà i farà reviure la rosa.

Martí Costa Roura

Categoria Torreneules - poesia
CEE Dr. Ramon Suriñach

Consell Comarcal
del Ripollès

ripolles.cat

© 2019 · Dipòsit legal GI 618-2019 · Impressió: Maideu, SL

Hi col·laboren:

AJUNTAMENT DE LA
COMTALVEIA DE ESPOLL

Diputació de Girona

Katerings

Mir

TEISA 1920